

надто дорогою фінансово та невиправданою з позицій ризиків щодо прав засуджених для української держави.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року [Текст] // ВВР. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.14 № 3541 // Голос України від 25.10.2014 – №206.
3. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних провадженнях, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян: наказ Генерального прокурора України від 20 квітня 2014 року №161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html94102>
4. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» (в частині реформування прокуратури відповідно до європейських стандартів) №5177 від 06.10.2016. – [Електронний ресурс] : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5177-17>

Ключові слова: прокурорський нагляд, проблеми нагляду, виконання покарання.

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Черкасов С. В.

Полищук Дмитро Олексійович

студента 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

В Україні вже давно існує нагальна потреба розробки дієвої стратегії у сфері запобігання і протидії організованій злочинності з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду і загальноєвропейської політики протидії організованій злочинності. Прагнення України до набуття членства в Європейському Союзі потребує наближення й узгодження законодавства, правозастосовної діяльності в цій сфері до норм і стандартів ЄС. Особливістю сучасного етапу, який розпочався в новому столітті, є посилення міжвідомчої співпраці правоохоронних та судових органів країн-членів ЄС, утворення спеціальних структур (Європол, Євроюст), а також налагодження зв'язків між ними та країнами-членами.

Основою численних міжнародно-правових документів, а також практичних дій органів кримінальної юстиції, фінансових інституцій багатьох розвинутих країн світу є збільшення ризиків для злочинців бути спійманими і покараними, а також позбавлення їх можливостей використовувати злочинні доходи.

У протидії організованій злочинності надзвичайно важливою є активна співпраця українських компетентних органів із Європолем та Євроюстом. Наприклад, кількість справ, у яких держави-члени звертались за допомогою до Євроюста, щодо злочинів, які належать до його компетенції, збільшилася на 14,5 %, від 1576 випадків у 2013 р. до 1804 в 2014 р. [5]. У Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю (2011 р.) передбачено удосконалення правових механізмів та організаційних засад протидії організованій злочинності. Однак до цього часу окремі положення нормативно-правових актів України не приведені у відповідність із нормами міжнародного законодавства.

Звернувши увагу на 2009 р. те, що частини 3 і 4 ст. 28 КК України потребують узгодження із ратифікованою Верховною Радою України Конвенцією ООН проти транснаціональної ОЗ. Замість мети – вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів – слід визначити, що кінцевою метою організованої групи і злочинної організації є спільна діяльність групи осіб, спрямована на одержання прямо чи опосередковано фінансової або іншої матеріальної вигоди, як це й передбачено в Конвенції [2].

Якщо оцінювати ефективність діяльності правоохоронних органів України із виявлення злочинів, учинених у рамках організованої злочинної діяльності, то можна констатувати їх абсолютну нездатність ефективно виявляти, розслідувати, притягати до кримінальної відповідальності винних осіб, повертати злочинні доходи до державного бюджету. Згідно даних офіційної звітності починаючи з 2001 р. і до теперішнього час спостерігається неухильна тенденція до зменшення загального числа виявлених організованих груп і злочинних організацій, кількості вчинених ними злочинів, а також чисельності осіб, які брали участь у цих злочинах.

Кількість виявлених організованих груп і злочинних організацій в Україні в 2015 р. у порівнянні з 2006 р. зменшилась у 3,5 рази, кількість виявлених осіб скоротилась втричі. Кількість знешкоджених злочинних організацій взагалі є мінімальною: у 2013 р. в Україні їх було виявлено сім; у 2014 р. тільки одна; а. у 2015 р. – чотири; у 2016 р. – дві; у 2017 р. – три; у 2018 – три [2].

Проте за відсутності систематичних і надійних досліджень латентності злочинів, учинених стійкими злочинними об'єднаннями, ми поки що навіть приблизно не знаємо обсягів фактичної організованої злочинної діяльності. Відповідно і заходи протидії не можуть бути адекватними й ефективними [4].

У цьому зв'язку нагадаємо про дослідження, проведене під егідою ООН, яке підтвердило: у країнах із високим рівнем організованої злочинності органи кримінальної юстиції неспроможні адекватно протидіяти їй, а тому офіційна статистика не відбиває реальних масштабів відповідних злочинів. Низькі рівні зареєстрованої злочинності, зокрема фактів арешту за серйозні злочини у сфері незаконного обігу наркотиків, свідчать про слабку ефективність роботи органів кримінальної юстиції і високий рівень організованої злочинності [2].

Деякі вчені вважають, що індикатором дійсного рівня організованої злочинності є тіньова економіка, яка нерозривно з нею пов'язана і є її своєрідною інфраструктурою. За рівнем, динамікою зростання тіньової економіки можна визначити і стан організованої злочинності в конкретний період часу [3, с. 102].

У зв'язку з цим убачається вкрай важливим проведення на державному рівні комплексних досліджень латентності організованої злочинності в Україні, які б будувались на альтернативних джерелах інформації. Тільки після цього слід розробляти і впроваджувати заходи протидії цьому явищу.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Плану заходів щодо реалізації Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю : розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.01.2012 р. № 53-р // Урядовий кур'єр. – 2012. – 11 лютого (№ 27). – С. 20.
2. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах / О. Ю. Шостко. – Харків: [б. в.] 2009.
3. Подольный Н. Теневая экономика и организованная преступность: проблемы определения размеров и динамики развития / Н. Подольный, Н. Подольная // Уголовное право. – 2006. – № 1. – С. 102-103.
4. Buscaglia E. Controlling Organized Crime and Corruption in the Public Sector [Електронний ресурс] / E. Buscaglia, J. van Dijk. // Forum of Crime and Society. – 2003.– Vol. 3, December. – Режим доступу: <https://bit.ly/2uZSNZu>
5. Eurojust Annual Report 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bit.ly/26glgng>

Науковий керівник: к.ю.н. доц. Дикий О. В.